

МАНДАТНА ПРОГРАМА
НА ПРОФ. Д.Ф.Н. КОНСТАНТИН КУЦАРОВ –
ДЕКАН НА ФИЛОЛОГИЧЕСКИЯ ФАКУЛТЕТ НА
ПЛОВДИВСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ”
XI 2023 – XI 2027

Уважаеми членове на Общото събрание,

Решението ми да се кандидатирам за декан на Филологическия факултет за втори мандат е добре обмислено. След като четири години изпълнявах тази длъжност, а преди още четири години бях и заместник-декан по учебната дейност, осъзнавам много по-ясно отговорността, която поемам, и трудностите, с които трябва да се преборя, ако получа вашия положителен вот. Всъщност именно изминалите осем години, през които присъствах като част от ръководния екип на Филологическия факултет, са най-добрата витрина на моята кандидатура и тя би трябвало максимално да ви улеснени при гласуването.

Осъзнавам също така, че каквото и да предложи пред вас днес като цели и приоритети в моята бъдеща работа, само след броени дни те могат да се окажат неактуални или маргинални – нека да си спомним още веднъж как ковид пандемията радикално промени за дълго ритъма на академичния живот. В динамичния век, в който живеем, висшето образование е като лодка в бурно море и е в много висока степен подвластно на бюджета на държавата, на законодателните промени, на хрумванията и експериментите на министрите на образованието и науката.

Въпреки подводните камъни и възможните изненади съм длъжен да очертая пред вас хоризонтите на дейността ми през следващите четири години. Като най-важна задача отново откроявам запазването на свежия колегиален климат. Академичната и преподавателската дейност, присъствието в Университета трябва да доставят удоволствие и удовлетворение. Работата върви успешно в една институция, ако хората се чувстват комфортно в нея. Неизбежно в академичната практика се случват разночетения, противоречия и конфликти. Ще се стремя те да се преодоляват толерантно, професионално и справедливо. Това не означава, че няма да имам собствена позиция и да нося персонална отговорност. Държа да изпълнявам дадената от мен дума и затова съм предпазлив, когато обещавам.

Разбирането ми за работната функционалност на декана е на първо място като за многоаспектна административна дейност и много по-малко като за представителна. В този смисъл ще се стремя, както и през изминалия мандат, да бъда в готовност всеки работен ден (пряко, в приемно време или по телефона) да откликвам на нуждите на звената, преподавателите, служителите и студентите на Факултета. През четири, или поне през три дни от седмицата ще присъствам реално в сградата на Университета. Мисля, че познавам добре законите, наредбите и правилниците, свързани с организацията на висшето образование, като обещавам да ги спазвам и да ги прилагам по възможно най-прагматичния начин за дейността на Факултета. Ангажирам се всички сложни ребуси и задачи, които събитията ще ни предложат, да бъдат обсъждани, а решенията да се вземат прозрачно и демократично. Мисля, че административните ми задължения през последните години не попречиха драстично на научната ми продукция – подготвил съм нова монография и възнамерявам да се явя на вече обявен конкурс за професор.

В работата на всеки факултет особено значима е учебната дейност. Според Правилника на Пловдивския университет деканът е длъжен да контролира учебния процес. Това изискване безусловно ще го спазвам, без обаче да се създава усещане за милиционерщина. Убеден съм, че както през изминалите десетилетия, така и към настоящия момент Филологическият факултет провежда най-качественото обучение в Пловдивския университет. Има обаче какво още да се желае както по отношение на преподаването, така и по изпълнението на графика. Наясно съм и с всички трудности и неудобства в организацията на учебния процес – на първо място те са обусловени от многото специалности във Филологическия факултет и в Университета, както и от недостига на учебни помещения. А сложността на графика неминуемо се отразява и на качеството на обучението. Точно с цел оптимизиране на организацията на учебния процес настоях пред Ректора на Пловдивския университет за разкриване на допълнително работно място в деканата, заемано в момента от Валентина Атанасова.

Какви са перспективите за разширяването на спектъра от специалностите във Филологическия факултет? По-благоприятни са те в рамките на ПН 1.3. *Педагогика на обучението по...* не само защото това направление към момента е приоритетно и крие потенциал за привличане на повече студенти, но има и рационална страна. В единодействие с

Философско-историческия факултет можем да работим по откриването на специалности като „Български език и география“, „Български език и философия“, евентуално и „Български език и теология“, като небългаристичните модули ще влизат в поток със съответните специалности в другия факултет – имам информация, че те подготвят за акредитацията специалност „История и география“. Бихме могли да мислим за откриване на специалност „Новогръцка филология“, която към момента е в списъка на защитените специалности (т.е. – с много по-високи държавни субсидии) в Софийския университет, която да замени тромавата и непривличаща голям брой студенти директна петгодишна магистърска специалност „Балканистика“. За обезпечаването и реализирането на подобна идея обаче инициативата трябва да тръгне от съответната катедра и от съответната секция. Спецификата на региона предполага и по-високото търсене на хибридни специалности, свързани с културно наследство и с културен туризъм. Имаме примера с утвърждаването на специалността „Английски език и културно наследство“. Ако трябва да реализираме по-високи финансови постъпления, но и не само заради това, трябва да помислим за създаване и акредитиране на специалности с преподаване на чужд език, които да привличат чуждестранни студенти. Ясно е, че чуждият език на преподаване ще бъде английският.

Може би не сме разгърнали пълния си потенциал в надстроечните магистърски програми. При тях обаче, особено в платените специалности, инициативите трябва да идва от катедрите и от преподавателите отговорници, а ролята на декана да се фокусира в контрола по нормативните изисквания и в осигуряването на подходящи условия за работа.

Когато говорим за коректност и качество в учебната работа, актуален става **въпросът за преподавателския състав**. Средната възраст на личния състав в нашия факултет е много висока, следователно подмладяването е неизбежен, наложителен и отговорен процес. Основният път за изграждане и внедряване на нови кадри във Филологическия факултет винаги е бил посредством докторантските конкурси. Надявам се тази добра традиция да продължи и през следващите години. При привличането на нови преподаватели и служители ще препоръчам принципа за назначаване за двегодишен (или тригодишен) адаптивен период (включително и за защитили докторанти) освен, разбира се, ако обстоятелствата не налагат други решения. Нашият факултет има необходимост от назначаването на

поне още десетина, та дори петнадесет преподаватели, като въпросът е най-належащ в катедра „Английска филология“. Всяко увеличаване на личния състав обаче крие много рискове, да не забравяме, че то зависи и от работодателя на Университета. По този проблем ще допълня още няколко изречения в края на изложението си, когато ще говоря за финансите.

По време на своя мандат няма да маргинализирам въпросите, свързани с науката, научното израстване и научните прояви. Мисля, че всички сме съгласни, че сега действащите наукометрични индикатори са несправедливи и неадекватно формулирани спрямо хуманитарните науки. А видяхме в отчета, че научната ни продукция никак не е малка. За съжаление, съобразяването ни с натрапената критериална база е неизбежно. За целта – трябва да се потрудим, ако трябва и да се преборим, за да регистрираме наше издание в базите Web of Science или Scopus. Защото със сигурност не самата научна продукция, а резултатите от наукометрията са най-уязвимото звено в корпуса на нашия факултет.

Ще продължим традицията да провеждаме регулярно през месец ноември станалите популярни в страната и в чужбина „Паисиеви четения“. Ще положя усилия Филологическият факултет да субсидира свързания с конференцията сборник „Научни трудове“. Ако имаме финансова възможност, ще бъде подпомагано издаването на юбилейни научни сборници (подпомагането на няколко юбилейни сборника беше пропуснато в отчета). Ще приветствам и ще подкрепям ежегодната „Национална научна конференция за студенти и докторанти“, както и вътрешнофакултетните студентски олимпиади, кръжоци, клубове и тематични мероприятия.

Деканът носи отговорност и се явява медиатор при обявяването на регулярните конкурси за главни асистенти, доценти и професори. Ще се ангажирам с установяването на ясни и справедливи критерии при научното израстване. Пряка отговорност затова обаче ще изисквам от ръководителите на първичните звена. В момента във Филологическия факултет съотношението професор – доцент – асистент е **10 – 34 – 61**. Оптималните числа за нашия факултет са **18 – 35 – 53** спрямо гласуваната от академичния съвет пропорция 1 – 2 – 3. Напомням, че числата са актуални за преподавателите до 65-годишна възраст.

Заедно с моя екип ще поддържаме и ще се стремим да разширим географията на международните ни контакти. Приоритет ще остане успешното функциониране на програма „Еразъм“ – най-мощния и

успешен проект на ЕС за мобилност и сътрудничество в областта на висшето образование. По възможност ще увеличим броя на билатералните договори и ще окрупним географския баланс на мобилностите. Процедурите за оповестяване и кандидатстване по „Еразъм” трябва да бъдат ясни и облекчени, а подборът на преподаватели и студенти да е прозрачен и принципен.

Няма да подценя и студентските административни въпроси, с които бях ангажиран през досегашния мандат. Към всеки случай ще подхождам с разбиране, коректно и прагматично. Опитът ми през последните четири години показва, че толерантността и съпричастността към студентските проблеми е изключително важен фактор за уютна академична атмосфера, за доверието между студенти и преподаватели, за изграждането на позитивен образ на Факултета в обществото и съответно за привличането на по-голям обучаеми.

Деканът се разпорежда и носи пряка отговорност за използването на **финансовия ресурс на Факултета**. В отчета си за изминалия мандат акцентирах, че бюджетният ни излишък значително изтъня най-вече вследствие на фактора работна заплата. А факторът работна заплата е обвързан с броя на преподавателите на основен трудов договор, както и на тези на срочен трудов договор (тук влизат гост-преподавателите и тези с удължавания до три години след 65-годишна възраст). Току-що направените финансови разчети за 2023 година показват, че ако през изминалата година във Филологическия факултет имаха трудов договор още един професор и половина, то балансът щеше да бъде отрицателен. Ако начинът на субсидиране на университетите от държавата продължи по същия начин през следващите години, рисковете значително се увеличават. Моят стремеж ще бъде през следващите четири години Факултетът да бъде в състояние да изплаща като минимум наднормените часове на преподавателите. Поне през следващата година е сигурно, че в разумен размер ще изплащаме командировъчните пари – нещо, което в други университети и факултети отдавна е забравено. При по-добро финансово стечение на обстоятелствата ще продължим да подобряваме материалната база и със собствени средства. Много важен аспект за финансовото и материалното подпомагане на Факултета е по-активното включване на преподаватели, докторанти и студенти в проектната дейност.

Уважаеми колеги, ако бъда избран за декан, като член на Академичния съвет, на Ректорския съвет и на Бюджетната комисия ще

защитавам общите ни интереси и ще отстоявам политиката на Филологическия факултет в рамките на Пловдивския университет, а и извън него. Ще се стремя да бъда не просто администратор, но и да генерирам идеи, да провокирам и да „чувам” становища, да бъда гъвкав, осведомен и актуален. Ангажирам се да предложа на новия факултетен съвет да избере компетентен и работещ екип от заместник-декани. Ще се съобразявам със становищата и желанията на ръководителите на катедри, с преподавателите, секретарите и студентите. И нека заедно да работим така, че именно Филологическият факултет да бъде флагманският кораб на Пловдивския университет пред академичния свят и пред българското общество.